

ADVIESNOTA

Verhoogde bestuurdersaansprakelijkheid vanaf 2025: hoe kan je als bestuurder jouw persoonlijk vermogen beschermen?

Met de hervormingen van het Burgerlijk Wetboek heeft de Kamer van Volksvertegenwoordigers begin 2024 een wetsvoorstel goedgekeurd over 'Buitencontractuele Aansprakelijkheid'. De wet wijzigt de buitencontractuele aansprakelijkheid, onder andere voor bestuurders van (coöperatieve) vennootschappen.

Op 1 januari 2025 treedt ze in werking. De opmerkelijkste vernieuwing is dat de beperkte aansprakelijkheid of het zogezegde principe van de *'quasi-immuniteit'* van *"de hulppersonen"* of *"de uitvoeringsagenten"* op de schop gaat en de bestuurders gemakkelijker door derden aansprakelijk kunnen gesteld worden; ook voor eenvoudige fouten!

De huidige regelgeving: de beperkte bestuursaansprakelijkheid ('quasi-immuniteit')

Hulppersonen of uitvoeringsagenten zijn natuurlijke personen (vb. bestuurders, werknemers) of rechtspersonen (vb. onderaannemers) die in eigen naam of in naam van hun opdrachtgever (vb. bedrijf, werkgever, aannemer) handelen. Zij zijn als het ware een feitelijke vertegenwoordiger van hun opdrachtgever.

De (persoonlijke) fout die een bestuurder van een vennootschap begaat bij de totstandkoming of de uitvoering van een overeenkomst, wordt bijgevolg rechtstreeks aan de vennootschap toegerekend. De benadeelde kan niet zomaar de bestuurder rechtstreeks aanspreken en zal bij de vennootschap moeten aankloppen. De vennootschap fungeert als een buffer voor de bestuurder. Een vordering in bestuurdersaansprakelijkheid rechtstreeks tegen een bestuurder is meestal niet mogelijk.

De nieuwe regelgeving: directe schadeclaims tegen bestuurders worden mogelijk

Vandaag is er 'een zwaarwichtig feit' nodig opdat derden een bestuurder persoonlijk aansprakelijk kunnen laten stellen voor een tekortkoming van zijn vennootschap. Begin 2025 volstaat al een eenvoudige fout, zoals een (niet-strafbare) inbreuk op de vennootschapswetgeving of een miskening van de zorgvuldigheidsnorm: de bestuurder gedroeg zich dan niet zoals een redelijke bestuurder in dezelfde omstandigheden zou doen. Wanneer een vennootschap bijvoorbeeld beslist om een bepaalde contractuele verplichting, zoals een betaling van een factuur of de uitvoering van een werk, naast zich neer te leggen, kan dat aanleiding geven tot een persoonlijke aansprakelijkheidsvordering tegenover de bestuurder.

Bestuurders kunnen binnenkort dus vaker persoonlijk aansprakelijk gesteld worden. Gedupeerden kunnen er immers voor kiezen om de bestuurder(s) in plaats van de vennootschap te dagvaarden. Dit is uiteraard nog zuurder als het gaat over onbezoldigde bestuursmandaten, zoals vaak in coöperaties het geval is.

Hoe kunnen bestuurders beschermd worden?

Bestuurders behouden uiteraard het recht om dezelfde verweermiddelen te gebruiken als hun vennootschap.

Om zich voor te bereiden op deze veranderingen kunnen (coöperatieve) vennootschappen en hun bestuurders enkele stappen ondernemen:

1. **Opstellen of evalueren van bestuurdersovereenkomsten**

Het is belangrijk om bestuursovereenkomsten op te stellen of de bestaande bestuurdersovereenkomsten te evalueren en waar nodig aan te passen, zodat aansprakelijkheid voor bestuurders door de vennootschap zo veel mogelijk ingedeekt wordt.

2. **Evalueren van de aansprakelijkheidsverzekeringen:**

Bestuurders kunnen nagaan of hun aansprakelijkheidsverzekeringen voldoende dekking bieden voor bestuursfouten. Of een verzekering “bestuurdersaansprakelijkheid” laten afsluiten als dat nog niet het geval is.

3. **Zorgvuldigheid bij het opstellen van nieuwe overeenkomsten met derden:**

Bij het aangaan van contracten met andere partijen is het belangrijk om extra aandacht te besteden aan de voorwaarden en aansprakelijkheid van de diverse partijen.

Ten slotte

Er wordt verwacht dat het aantal rechtszaken van derden tegen bestuurders zal toenemen, maar niet dat het aantal veroordelingen drastisch zal stijgen. Rechtszaken tegen bestuurders zullen wellicht als pressiemiddel gebruikt worden om vennootschappen onder druk te zetten om aan de eisen van de derden te voldoen.

27 augustus 2024.